

Jak zainteresować dziecko książką?

Aby wykształcić w dziecku potrzebę czytania książek i uczynić z niego świadomego czytelnika, należy podjąć odpowiednie działania już w najmłodszych latach jego życia. Niemowlaki pozytywnie reagują na głos rodziców, ponieważ uczą się świata wszystkimi zmysłami. Warto to wykorzystać i poświęcić kilka chwil na głośne czytanie. Wiadomo oczywiście, że małe dziecko nie skupi na dłużej uwagi, ale w ten sposób zaczniemy budować jego pozytywne konotacje z książką. Będzie mu się ona kojarzyła z troską i uwagą rodzica, bezpieczeństwem i chwilą poświęconą wyłącznie jemu. To budowanie trwałej relacji dziecka z rodzicem.

Książka jest ważnym narzędziem dydaktycznym i wychowawczym. Celem wychowania przedszkolnego jest wsparcie całościowego rozwoju dziecka. Wiele oczekiwanych osiągnięć zawartych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego rozwinie my – czytając. W edukacji wczesnoszkolnej do zadań szkoły należy wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka. W pierwszym etapie edukacyjnym uczeń osiąga umiejętność czytania na poziomie umożliwiającym samodzielne korzystanie z niej w różnych sytuacjach życiowych, w tym kontynuowanie nauki na kolejnym etapie edukacyjnym i rozwijania swoich zainteresowań. Również rozwijanie kompetencji kluczowych jest możliwe poprzez obcowanie dziecka z książką. Dlatego też warto i należy wykorzystywać książkę jako narzędzie w codziennej pracy z dzieckiem przedszkolnym i wczesnoszkolnym.

Czytanie to skuteczne narzędzie niwelowania różnic społecznych, jest również fundamentem edukacji. W przedszkolu i szkole spotykają się dzieci, którym w domu czyta się dużo, z dziećmi, które nie obcuja z książką na co dzień. Największą przeszkodą dla rozwoju czytelnictwa jest brak książek w domu. Wiadomo oczywiście, że ani przedszkolak, ani młodszy uczeń nie pójda do biblioteki samodzielnie. Dlatego też zarówno przedszkole jak i szkoła powinny zapewnić dziecku możliwość jak najczęstszego obcowania z książką.

Przedszkola zazwyczaj nie posiadają nowoczesnych, dobrze wyposażonych bibliotek, z których mogłyby korzystać w codziennej pracy. Często literatura jaką dysponują, to dary przekazywane przez rodziców. Jest to dobre rozwiązanie, które zapewnia jakikolwiek dostęp do książek, jednak ze względów lokalowych uniemożliwia zbudowanie dużej, interesującej i nowoczesnej biblioteki dla przedszkolaka. Rozwiązanie tej sytuacji zależne jest od miejsca, w którym przedszkole się znajduje. Gdy przedszkole mieści się w budynku szkoły, bądź w jej pobliżu, warto nawiązać współpracę z nauczycielem bibliotekarzem któremu przecież zależy na czytelniku. Zależy mu także na tym, aby kształcić w dzieciach nawyk czytania od najmłodszych lat.

Jeżeli jednak przedszkole nie ma dostępu do szkolnej biblioteki, wartościowym rozwiązaniem jest stała kooperacja z biblioteką miejską. Zazwyczaj takie biblioteki mają bogaty, stale uzupełniany księgozbiór, a bibliotekarze chętnie organizują lekcje zarówno na miejscu w bibliotece, jak i poza jej budynkiem. Dzięki temu przedszkolaki mogą odwiedzać bibliotekę, a z codziennych obserwacji wynika, że niejednokrotnie są to ich pierwsze i jedyne wizyty w tym miejscu. Odwiedziny bibliotekarza w przedszkolu, czy przedszkolaków w bibliotece, to zawsze dla dzieci ważne wydarzenie, które na długo pozostaje w ich pamięci, a czytający dorośli, stają się wzorem do naśladowania. Każdorazowo w czasie takiej wizyty dzieci mają możliwość wysłuchania pięknej bajki, opowiadania. Niejednokrotnie jest ona związana z aktualnym tematem zajęć, czy obchodzonymi świętami. Bardzo dobrze zawsze sprawdza się czytanie z okazji Bożego Narodzenia, czy Wielkanocy, lubianym przez dzieci tematem jest też Dzień Pluszowego Misia czy Dzień Kota. Z czytaniem mogą być powiązane zajęcia plastyczne, a także zabawy ruchowe. To wszystko zbuduje w dziecku skojarzenie książki z przyjemnością i zaowocuje w przyszłości.

Oprócz takich okolicznościowych wydarzeń związanych z czytaniem, warto wprowadzić zwyczaj codziennego czytania przedszkolakom np. pod hasłem: „Czytanie przed śniadaniem”, „Czytanie na powitanie”, „Czytanie na pożegnanie”. Grupom młodszym oczywiście krótkie, proste historyjki, starszym można wprowadzić teksty odrobinę trudniejsze, ale zawsze muszą być one atrakcyjne i wciągające. Dobrze by dzieci miały wpływ na to co czyta dorośli, mogły wybrać czego chcą posłuchać w danym momencie. Książki do czytania przedszkolakom najlepiej wybierać w porozumieniu z nauczycielem bibliotekarzem. Dobrym pomysłem przy wyborze literatury do głośnego czytania jest także korzystanie ze Złotej Listy Książek polecanej przez „Fundację ABCXXI – Cała Polska czyta dzieciom”, dostępnej pod adresem:

<https://calapolskaczytadzieciom.pl/zlota-lista/lista-ksiazek-polecanych-przez-fundacje-abcxxi-cala-polska-czyta-dzieciom/>

W przedszkolu warto również sięgać po sprawdzone pomysły i propozycje na aktywności czytelnicze związane z książką. Dostępne są różne projekty czytelnicze, których celem jest rozwijanie zainteresowań, np. *„Mały Miś w Świecie Wielkiej Literatury”*, *„Książka dla przedszkolaka”* czy *„W świecie bajek”*. Warto z nich skorzystać, poznać nowe pomysły i propozycje aktywności czytelniczych dla najmłodszych.

Szkoła Podstawowa nr 9 im. Henryka Sienkiewicza w Jaworznie

W każdej szkole powinna znajdować się dobrze wyposażona biblioteka szkolna, zaopatrzona w nowości wydawnicze - książki atrakcyjne dla czytelnika zarówno wizualnie jak i treściowo. Uczniowie młodszych klas szkoły podstawowej powinni być regularnymi gośćmi w takiej bibliotece, poczynając od uroczystej wizyty połączonej z pasowaniem na czytelnika, poprzez ciągłą współpracę wychowawcy z nauczycielem bibliotekarzem. Owocne współdziałanie tych dwóch osób zawsze będzie pozytywne w skutkach dla młodego czytelnika. Dzieci powinny przyzwyczaić się do regularnego korzystania ze swojej szkolnej biblioteki. Powinny pozytywnie i bezstresowo odbierać to miejsce, aby na dalszym etapie rozwoju odczuwać potrzebę korzystania z innych bibliotek, by móc jak najczęściej obcować ze słowem pisanym. Warto więc podejmować wspólne przedsięwzięcia zachęcające dzieci do kontaktów z książką.

Można wprowadzić zwyczaj, że wychowawca zaczyna dzień od kilkuminutowego, głośnego czytania. Ważna tu rola nauczyciela bibliotekarza, aby mógł zapewnić wychowawcy interesujące dla młodego odbiorcy tytuły.

Inną propozycją dla nauczyciela klas 1-3 jest udział w różnych projektach wspierających rozwój czytelnictwa, np. „*Czytam z klasą lekturki spod chmurki*”, „*Czytanie ma moc*” czy „*Wielka Liga Czytelników*”, a także opracowywanie własnych projektów czytelniczych, dostosowanych do potrzeb klasy.

Warto również stale współpracować z nauczycielem bibliotekarzem, wspólnie organizować lekcje wykorzystując do tego pomieszczenia biblioteki i jej księgozbiór.

Można także wspólnie organizować cykliczne akcje promujące czytelnictwo, takie jak „Ogólnopolski Dzień Głośnego Czytania”, a do ich przeprowadzania angażować uczniów starszych klas, którzy czytając mogą dla młodszych kolegów stać się wzorem do naśladowania.

Dobrym pomysłem jest także organizowanie wyjazdów z dziećmi do okolicznych bibliotek. Wizyty takie rozwijają ich kompetencje społeczne i oswajają z odmiennym od biblioteki szkolnej układem zbiorów.

Ciekawym pomysłem na promowanie czytelnictwa dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych jest cykliczne zapraszanie różnych gości, np. rodziców, innych nauczycieli, przedstawicieli różnych zawodów, którzy opowiedzą o sobie i jednocześnie będą zachęcać do czytania.

Propozycji działań, które zainteresują dzieci książkami jest wiele. Można skorzystać z gotowych pomysłów, których dużo znajdziemy w internecie. Można również wymyślać i opracowywać swoje projekty, które dostosowane będą do potrzeb naszych wychowanków. A co najważniejsze, można nawiązać współpracę z różnymi bibliotekami i wspólnie realizować ciekawe pomysły.

Drodzy nauczyciele, wychowawcy!

Najważniejsze aby działać, by zainteresować dziecko książką i budować pozytywne z nią skojarzenia. Pamiętajmy, czytanie wyrównuje szanse i poszerza horyzonty.

mgr Joanna Kral

Bibliografia

1. [Cała Polska Czyta Dzieciom](https://calapolskaczytadzieciom.pl)

Dostępny w Internecie <https://calapolskaczytadzieciom.pl>

2. Deskur M.: Supermoc książek. Poradnik upowszechniania czytania. Warszawa, 2021

Dostępny w Internecie https://fpc.org.pl/wp-content/uploads/2021/04/Supermoc_Ksiazek_Poradnik.pdf

3. Deskur M. i in.: Supermoc książek w przedszkolu : jak rozwijać zainteresowania czytelnicze dzieci? Warszawa, 2021

Dostępny w Internecie <https://fpc.org.pl/wp-content/uploads/2021/10/Supermoc-ksiazek-w-przedszkolu.pdf>

4. Ratownicy czytelnictwa - Fundacja Powszechnego Czytania

Dostęp w Internecie fpc.org.pl/ratownicy-czytelnictwa/